

# اقتصاد سرآمد

یکشنبه ۱۲ آتیر ۱۴۰۱ - شماره ۱۳۹۳



**دکتر امیر نظام براتی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم دریایی امام خمینی (ره) در گفت و گو با «اقتصاد سرآمد»**

# به دنبال تحلیل «حقوق دریاها و سیاست‌گذاری دریایی» هستیم

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای صدور مجوز نشریه علمی بسیار سختگیرانه عمل می‌کند، در نهایت ضرورت کار را تشخیص داد و مشروط بر اینکه نشریه به زبان انگلیسی منتشر شود، حمایت لازم را انجام داد که البته ما علاوه بر زبان انگلیسی، زبان فرانسه هم به نشریه اضافه کردیم و در نهایت، مجوز نشر تحت عنوان «حقوق دریاها و سیاستگذاری دریایی» از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اخذ شد.

**اقتصاد سرآمد: یک نشریه علمی، مبتنی است بر هیات علمی متخصص. این افراد چه کسانی هستند و چگونه انتخاب شدند:**

امیرنظام براتی: انتخاب هیات علمی که مسلط به زبان انگلیسی باشد، چالش مهمی بود که با پیگیری مستمر به سرانجام رسید و جمعی از استادان خبره، برای هیات علمی (تحریریه) نشریه انتخاب شدند. این استادان عبارت‌اند از:

دکتر محمد زاغی، دکتر فرهاد طلایی، دکتر امیرنظام براتی، دکتر محمد ابو عطا، دکتر علی‌رضا علیپور، دکتر مهرداد داراب پور، دکتر حسن دولتی، دکتر گودرز افتخار چهرمی، دکتر نادر مردانی، دکتر سید باقر میرعباسی، دکتر ابوطالب مطلبی، و دکتر خیرالله پروین.

**اقتصاد سرآمد: چارچوب اصلی محتوای نشریه کدام‌ها هستند و دوره انتشار چه زمانی را در بر می‌گیرد؟**

امیرنظام براتی: تمرکز بر اقتصاد دریایی، توسعه شهرهای بندری، توسعه مناطق دریایی، حقوق محیط زیست، توسعه پایدار دریایی و به طور کلی حقوق دریایی از جمله چارچوب‌های اصلی نشریه را شکل می‌دهند.

همچنین در حوزه سیاست‌گذاری دریایی رشته‌هایی مانند روابط بین‌الملل، مدیریت دریایی و دیگر میان‌رشته‌ای‌ها که مرتبط با حوزه دریا باشند، می‌توانند در این نشریه منتشر شوند.

به بیان دیگر:
- مدیریت امور دریایی
- حقوق حاکم بر انجم پژوهش‌های علمی دریایی

- مطالعات بین رشته‌ای در مورد ماهیگیری و خاویار
- حقوق دریایی و توسعه دریا مجبور
- کنوانسیون‌های دریایی و اجرای آنها در ایران
- مدیریت و سیاست‌گذاری گردشگری دریایی
- توسعه شهرها و بنادر دریایی در کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته
- سیاست‌گذاری ساخت سازه‌های در بنادر و شهرهای مجاور دریاها و اقیانوس‌ها
- حقوق مصرف‌کننده در فرآورده‌های دریایی
- اقتصاد آبی (Blue Economy)
- ناوبری دریایی و مقبررات آن در مناطق دریایی و آب‌های بین‌المللی

- حقوق توسعه پایدار و حفاظت از محیط زیست دریایی
- حقوق حاکم بر ساخت جزایر مصنوعی و دیگر تأسیسات مجاز
- حقوق حاکم بر استخراج نفت در دریا
- حقوق حل و فصل اختلافات و مراجع صلاحیت‌دار در چارچوب حقوق دریاها

**اجرای شدن اولین طرح پالوت پرورش ماهی در قفس خوزستان در سال جاری**
به گزارش اقتصادسرآمد، فتح‌الله ابوعلی، مدیر کل شیلات خوزستان در جلسه با فرماندار بهبهان و جمعی از مسئولان شهرستان از عملیاتی شدن طرح پرورش ماهی در قفس در سد مخزنی مارون به عنوان اولین طرح پالوت در استان خوزستان در سال جاری خبر داد. در ادامه طی جلسه‌ای با مدیران حاضر، وی بر ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های گسترده شهرستان بهبهان در زمینه آبی‌زی پروری تأکید کرد و افزود: با تلاش و پیگیری‌های مستمر امسال بخشی از این طرح‌ها اجرایی خواهد شد.مدیرکل شیلات خوزستان همچنین از عملیاتی شدن طرح ۱۰۰ تنی پرورش ماهی در قفس در سد مخزنی مارون به‌عنوان اولین طرح پالوت در استان خوزستان خبر داد و اظهار داشت: جلسات و بازدیدهای کارشناسی صورت گرفته و قرارداد با سرمایه‌گذار منعقد شده است و در سال جاری این طرح باید اجرایی شود.ابوعلی با بیان اینکه ستاد اجرایی فرمان امام خمینی (ره) در زمینه ایجاد فرصت‌های شغلی در مناطق کم‌برخوردار و روستایی استان تسهیلات خوبی ارائه نموده است خواستار همکاری بنیاد برکت و بانک‌ها، مشابه سال‌های گذشته با آبی‌زی پروران در جذب این تسهیلات به ویژه به واحدهای ۲ منظوره پرورش ماهی در این شهرستان شد.



- تحلیـل آرای مراجع صلاحیت‌دار، حل و فصل اختلافات در چارچوب کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها
- امنیت دریایی و مقابله با جرائم دریایی (ازجمله تروریسم دریایی و دزدی دریایی)
- ارتباط بین حقوق تجارت بین‌الملل، حمل و نقل دریایی- حقوق دریاها و حقوق دریایی
- همچنین این مجله علمی می‌تواند موضوعات بین‌رشته‌ای مرتبط در زمینه‌هایی همچون حقوق دریایی و توسعه پایدار دریایی و به طور کلی علم انسانی و دریا و توسعه مبتنی بر دریا را موردبررسی قرار دهد.

نشریه به صورت فصل‌نامه منتشر می‌شود و در هر شماره، بین ۲۴ تا ۴۰ مقاله علمی که در سطح بین‌المللی قابل قبول باشد، منتشر می‌شود.
**اقتصاد سرآمد: آیا انتشار مقاله در مجله حقوق دریاها و سیاست‌گذاری دریایی، برای محققان ارزش علمی دارد؟ می‌تواند امتیاز لازم علمی را به آن‌ها بدهد و مجبور به انتشار در نشریات خارجی**

امیرنظام براتی: حداقل در سطح آسیا، مجله‌ای مانند این مجله نداریم و از این نظر، منحصربه‌فرد است.
و شاید اولین نشریه‌ای است که به‌طور تخصصی و بین‌المللی در حوزه حقوق و سیاستگذاری دریا تولید می‌شود؛ از این رو، از نظر امتیازدهی به پژوهشگران در سطح سایر نشریات بین‌المللی عمل می‌کند و پژوهشگران می‌توانند بدون خروج ارز، مقالات خود را با مبلغ بسیار کمتری در این نشریه منتشر کنند و امتیازهای علمی آن برخوردار شوند.

بنابراین، این نشریه داخلی می‌تواند جایگزین نشریاتی مانند ISI شود و نیز در آینده، در سطح نمایه‌های بین‌المللی، نمایه‌سازی هم خواهیم کرد.
نشریه این قابلیت را دارد که برای ارتقای رتبه استادان و دانشجویان تخصصی، نقش ایفا کند و با انتشار مقالات آن‌ها، امتیاز لازم برای ارتقا در سطوح علمی فراهم کند؛ زیرا وزارت علوم تحقیقات و فناوری، تمامی امتیازات لازم را برای این نشریه در نظر گرفته است.

**اقتصاد سرآمد و سخن پایانی:**
پیش از این، دانشجویان و استادانی که نیاز به نشر مقاله داشتند، مجبور بودند هزینه زیادی بکنند و مقالات خود را در نشریات بین‌المللی منتشر کنند؛ زیرا نشریه بین‌المللی که در داخل کشور تولید و منتشر شود، در حوزه دریا وجود نداشت. انتشار مقاله در نشریات خارجی، منتهی خروج ارز است؛ از این رو، انتشار نشریه تخصصی بین‌المللی در داخل کشور، یک افتخار است که به سختی به دست آمد و اخذ مجوز، جذب هیات تحریریه تخصصی و انتشار آن، کار بسیار سخت و طاقت‌فرسایی بود. به هر روی، اکنون نشریه‌ای داریم که ارزش و اعتبار بین‌المللی دارد و به دو زبان انگلیسی و فرانسه، میلیاردها مخاطب در سراسر دنیا را تحت پوشش قرار می‌دهد و مانع خروج ارز هم می‌شود.

برای چنین موفقیت و دستاوردی، از تمامی کسانی که در فرآیند تکمیل مجوز تا انتشار نشریه حقوق دریاها و سیاست‌گذاری دریایی، یاری رساندند، قدردانی می‌کنم.

## برگزیده‌ها



مدیرکل امور اقتصادی و مناطق سازمان بنادر و دریانوردی با تأکید بر اینکه این سازمان به دنبال رفع موانع تولید است و در این خصوص تمهیدات لازم را اندیشیده است؛ گفت: موانع تولید بایستی به گونه ای رفع شود که سرمایه‌گذاران با رغبت و تمایل نسبت به سرمایه‌گذاری در بنادر اقدام کنند.
به گزارش اقتصادسرآمد، حسین یلدللی؛ که در سفر به استان مازندران بازدید از بنادر نوشهر و فریدونکنار در جلسه ای مشترک با مدیران بنادر و مورد میحث سرمایه‌گذاری و جذب سرمایه‌گذاران در بنادر، اظهارداشت: فرآیند و ضوابط اجرایی سرمایه‌گذاری منطبق با سیاست‌های دولت خدمتگزار توسعه دریا محور است و با بهره‌گیری از توانمندی‌ها و پتانسیل‌های بخش خصوصی و ایجاد مشوق‌های سرمایه‌گذاری همسو است.

مدیرکل امور اقتصادی و مناطق سازمان بنادر و دریانوردی در ادامه به شیوه سرمایه‌گذاری، تبیین ساختار کلی فرآیند و ضوابط اجرایی مربوط به سرمایه‌گذاری در بنادر کشور و اشاره و خاطر نشان کرد: ابلاغ این فرآیند پس از تصویب هیأت عامل سازمان بنادر اجرایی خواهد شد که این امر موجب شفافیت و واگذاری‌های اراضی در بنادر کشور در قالب مزایده می‌شود.
یدللی با تأکید بر تسریع در رفع مسائل و مشکلات سرمایه‌گذاران در بنادر کشور، گفت: موانع تولید بایستی به گونه ای مرتفع شود که سرمایه‌گذاران با رغبت و تمایل نسبت به سرمایه‌گذاری اقدام کنند و هیچ زمان از سرمایه‌گذاری و اقدامی که انجام دادند پشیمان نشوند.

مدیرکل امور اقتصادی و مناطق سازمان بنادر و دریانوردی در ادامه به شیوه سرمایه‌گذاری، تبیین ساختار کلی فرآیند و ضوابط اجرایی مربوط به سرمایه‌گذاری در بنادر کشور و اشاره و خاطر نشان کرد: ابلاغ این فرآیند پس از تصویب هیأت عامل سازمان بنادر اجرایی خواهد شد که این امر موجب شفافیت و واگذاری‌های اراضی در بنادر کشور در قالب مزایده می‌شود.

مدیرکل امور اقتصادی و مناطق سازمان بنادر و دریانوردی در ادامه به شیوه سرمایه‌گذاری، تبیین ساختار کلی فرآیند و ضوابط اجرایی مربوط به سرمایه‌گذاری در بنادر کشور و اشاره و خاطر نشان کرد: ابلاغ این فرآیند پس از تصویب هیأت عامل سازمان بنادر اجرایی خواهد شد که این امر موجب شفافیت و واگذاری‌های اراضی در بنادر کشور در قالب مزایده می‌شود.

## اخبار

**دستور فرمانده نیروی دریایی سپاه برای امدادرسانی همه‌جانبه به زلزله زدگان بندرلنگه**

دریادار تنگیسر از امدادرسانی نیروی دریایی سپاه در کنار سایر دستگاه‌های خدمات‌رسان در زلزله منطقه مهران بندرلنگه خبر داد.به گزارش اقتصاد سرآمد از سپاه نیروز، سردار دریادار علیرضا تنگیسری فرمانده نیروی دریایی سپاه باامداد به محض وقوع زلزله در حوالی بندر خمیر استان هرمزگان ضمن تماس باسردار عظمایی فرمانده منطقه پنجم ندسا تأکید کرد سریعا گروه‌های جهادی، مهندسی و امدادرسان بـه محل وقوع حادثه اعزام و تلاش نمایند از مشکلات و آلام مردم عزیز آن منطقه کاسته و هرگونه کمک‌رسانی لازم به مردم صورت گیرد. دریادار تنگیسری در این تماس تأکید کرد: با امداد هوایی توسط بالگردهای هوادریا نیروی دریایی سپاه به سرعت مصدومان حادثه به بیمارستان‌های بندرعباس منتقل شوند. دریادار تنگیسری همچنین در تماس با مهدی دوستی استاندار هرمزگان بیان کرد: نیروی دریای سپاه با بسیج امکانات و امداد رسانی منطقه پنجم، در حال کمک‌رسانی است و در صورت نیاز بیشتر آمادگی دارد از ظرفیت مهندسی نیرو هم استفاده نماید و نیروی دریایی سپاه محل حبشه برای رفع مشکلات مردم عزیز در کنار آنان خواهد بود.

.....

**انتقال مصدومان زلزله هرمزگان به بیمارستان توسط بالگردهای هوادرای نیروی دریایی سپاه**
عملیات انتقال مصدومان زلزله استان هرمزگان توسط بالگردهای هوا دریا ی نیروی دریایی سپاه انجام شد. در پی وقوع زلزله در بندر خمیر استان هرمزگان و اعلام آمادگی نیروهای دریایی سپاه از دقایق اولیه وقوع حادثه برای امدادرسانی به زلزله زدگان، عملیات انتقال مصدومان زلزله به بیمارستان شهید محمدی بندرعباس توسط بالگردهای هوا دریا ی نیروی دریایی سپاه انجام شد.بنابر این گزارش همچنین از ساعات اولیه وقوع زلزله، ۵۰ گروه جهادی از سپاه امام سجاد علیه السلام استان هرمزگان با حضور در مناطق زلزله زده، عملیات امدادرسانی به زلزله زدگان را انجام می دهند.

.....

**نجات ۲۵۰ نفر از غرق شدن در دریای مازندران**

رئیس هیئت نجات غریق و غواصی مازندران از نجات ۲۵۰ نفر طی سال جاری از غرق شدن در دریای استان خبر داد و گفت: هزار ۲۵۰ ناجی در سواحل استان فعال هستند.به گزارش اقتصاد سرآمد، سید نفی کریمیان درباره وضعیت طرح های دریا با اشاره به استقرار ناچیان در طرح‌های دریای استان به مهر اظهار داشت: ۲۵۰ نیرو در داخل طرح‌های سالمسازی و هزار نفر در خارج از طرح‌های سالمسازی مستقر و فعال هستند.وی با اشاره به نجات ۲۵۰ نفر از غرق شدن طی فعالیت طرح‌های دریا در استان گفت: متأسفانه ۱۵ نفر از ابتدای سال تاکنون در دریای استان جان خود را از دست دادند. وی خواستار همکاری مردم و مسافران با ناچیان غریق و پرهیز از شنا در مناطق خطر شد و گفت: یکی از مشکلات، شنا در شب است و امیدواریم مسافران و مردم همراهی مناسبی داشته باشند. کریمیان یادآور شد: بیش از ۴۰ منطقه حادثه خیز و خطر در ساحل استان وجود دارد و لازم است مسافران به هشدارهای ناچیان توجه و عمل کنند.

### برگزاری دومین کنفرانس دهه علوم اقیانوسی ۲۰۲۲ سازمان ملل

درخواست خانواده باستان شناسی دریایی یونسکو برای گنجاندن میراث فرهنگی دریایی در برنامه دهه اقیانوسی سازمان ملل.
به گزارش اقتصاد سرآمد آنلاین از تارنمای سازمان ملل (unesco.org) اقیانوس‌ها ۷۰ درصد از سطح زمین را پوشانده‌اند، بزرگترین زیست کره این سیاره و محل سکونت ۸۰ درصد از کل حیات در جهان می‌باشند. ۵۰ درصد از اکسیژن مورد نیاز ما را تولید می‌کنند، ۲۵ درصد از کل دی اکسید کربن پخش شده و ۹۰ درصد از گرمای اضافی تولید شده از انتشارات آن را نیز جذب می‌کنند. از این رو، اقیانوس‌ها به عنوان ریه‌های سیاره زمین و بزرگترین مخزن کربن آن شناخته می‌شوند – به عبارت دیگر یک سپر حیاتی در مقابل تأثیرات تغییرات اقلیمی می‌باشند.

گوناگونی زیستی غیر قابل تصور، تأمین غذا، اشتغال زایی، منابع معدنی و انرژی موجود در اقیانوس‌ها موارد مورد نیاز برای شکوفا شدن حیات روی کره زمین را تولید می‌کنند.

چیزهای زیادی درباره اقیانوس وجود دارد که ما هنوز نمی‌دانیم و دلایل بسیاری وجود دارد که چرا باید از اقیانوس‌ها به طور پایدار مدیریت و حراست کنیم – همانطور که در هدف ۱۴ اهداف توسعه پایدار SDGs/ sustainable development goals) ذکر شده: استفاده پایدار از اقیانوس و دریاها.

علوم مختلف بـه صراحت مطرح می‌کنند: « اقیانوس‌ها در نتیجه فعالیت‌های انسان زاد با تهدیدهای بی‌سابقه‌ای روبه‌رو هستند» و با افزایش جمعیت جهان و فعالیت‌های انسانی سلامت و توانایی اقیانوس‌ها برای بقاء کاهش پیدا کرده.

اگر خواهیم به برخی از نمایان‌ترین مسائل زمان خود مانند: تغییرات اقلیمی، ناامنی غذایی، بیماری‌ها و همه‌گیری‌ها، کاهش تنوع زیستی، نابرابری اقتصادی و حتی درگیری‌ها و نزاع‌ها بپردازیم، باید از هم‌اکنون برای محافظت از وضعیت اقیانوس‌ها یمان تلاش کنیم.

**اجرای هدف ۱۴: ارزیابی، مشارکت و راه حل**

کنفرانس دهه اقیانوسی به میزبانی مشترک دولت‌های کنیا و پرتغال، در زمان بحرانی در حال برگزاری است، زیرا جهان به دنبال رسیدگی به بسیاری از مشکلات ریشه‌دار جامع بشری است که با همه‌گیری کوید-۱۹ بیشتر نمایان شدند. در حل این مشکلات مستلزم دگرگونی‌های اساسی ساختاری و راهکارهای مشترک می‌باشد که در اهداف هفت‌گانه سازمان ملل SDGs نهفته است.

برای اقدام هماهنگ، این کنفرانس به دنبال ارائه راه حل‌های نوآورانه مبتنی بر علوم با هدف شروع فصل جدیدی از اقدامات اقیانوسی جهانی می‌باشد.

راهکارهایی موجود برای مدیریت پایدار اقیانوس‌ها شامل: «فناوری سبز (green technology)» استفاده‌های نوآورانه از منابع دریایی می‌باشد. افزون بر آن، رسیدگی به تهدیدات سلامت، اکولوژی، اقتصاد و مدیریت اقیانوس‌ها که عبارت‌اند از – اسیدی‌سازی، زباله‌ها و آلودگی دریایی، ماهیگیری غیرقانونی و گزارش شده و از بین رفتن زیستگاه‌ها و تنوع زیستی می‌باشد؛ نیز مد نظر است».

تفسیر هدف ۱۴ از اهداف هفده‌گانه توسعه پایدار ۲۰۳۰ سازمان ملل هدف ۱۴ که در سال ۲۰۱۵ به عنوان بخشی جدایی‌ناپذیر از پیش‌نویس ۲۰۳۰ برای توسعه پایدار و مجموعه اهداف ۱۷ گانه تحول آفرین به تصویب سازمان ملل رسید، بر نیاز به حفظ و استفاده پایدار از اقیانوس‌ها، دریاها و منابع دریایی جهان تأکید می‌نماید.

هدف ۱۴ توسط عوامل خاصی هدایت می‌شوند که بر روی مجموعه ای از مسائل اقیانوسی متمرکزند، از جمله کاهش آلودگی دریایی، حفاظت از اکوسیستم‌های دریایی و ساحلی، به حداقل رساندن اسیدی‌سازی، پایان دادن به ماهیگیری غیرقانونی و بیش از حد، افزایش سرمایه‌گذاری، پایان دانش و فناوری دریایی و احترام به قوانین بین‌المللی که خواستار استفاده ایمن و پایدار از اقیانوس و منابع آن می‌باشند.

**دهه علوم اقیانوسی سازمان ملل برای توسعه پایدار ۲۰۲۱ – ۲۰۳۰**

اکثریت تریک به اتفاق اقیانوس‌شناسانته‌باقتی‌مانده‌اند. درک ما از اقیانوس‌ها و سهم آن‌ها در پایداری تا حد زیادی به توان ما برای انجام علوم اقیانوسی موثر – از طریق تحقیق و مشاهدات پایدار و مستمر – با پشتیبانی از زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های کافی؛ بستگی دارد.

دهه اقیانوسی چارچوب مشترکی را فراهم می‌کند تا اطمینان حاصل شود که علوم اقیانوسی می‌توانند به طور کامل از اقدامات کشورها برای مدیریت پایدار اقیانوس‌ها و به ویژه برای دستیابی به سند ۲۰۳۰ پشتیبانی از زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های کافی؛ بستگی دارد.

هدف از برگزاری جلسه در دانشگاه آکدن‌زیز جلب توجه جامعه بین‌الملل به موضوع گنجاندن میراث فرهنگی در دهه علوم اقیانوسی سازمان ملل بود و اعضای جلسه در مورد قرار گرفتن بهتر ظرفیت‌های میراث فرهنگی در دومین کنفرانس سازمان ملل در مورد اقیانوس‌ها در لیسون تمهید شدند و به بحث و تبادل نظر در چارچوب دهه علوم اقیانوسی پرداختند. همچنین این رویداد به اجرای چارچوب راهبردی تدوین شده توسط هیئت مشورتی، علمی و فنی یونسکو که در هشتمین اجلاس کشورهای عضو کنوانسیون ۲۰۰۱ یونسکو در مورد حراست از میراث فرهنگی دریایی تصویب شده(قطعنامه MSP/A/۸) پرداختند. چنین نشست‌هایی فرصت مهمی برای ترویج حراست گسترده از میراث فرهنگی دریایی و قواعد کنوانسیون ۲۰۰۱ می‌باشد.

